

**A Dékány-hegy kiemelt jelentőségű
természetmegőrzési terület (HUDD20039)
Natura 2000
fenntartási terve**

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság
Pécs
2020

Tartalomjegyzék

1. A terület azonosító adatai	4
1.1. Név	4
1.2. Azonosító kód	4
1.3. Kiterjedés	4
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	4
1.4.1. Közösségi jelentőségű élőhelyek.....	4
1.4.2. Közösségi jelentőségű jelölő fajok.....	5
Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok	5
A területen jelen lévő egyéb (nem jelölő) közösségi jelentőségű fajok ... Hiba! A könyvjelző nem létezik.	
1.5. Érintett települések	5
1.6. Egyéb védettségi kategóriák.....	5
1.7. Tervezési és egyéb előírások	6
1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv	6
1.7.2. Településrendezési eszközök.....	6
1.7.3. Körzeti erdőtervek	6
1.7.4. Tájégségi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek	7
1.7.5. Halgazdálkodási tervek	7
2. Veszélyeztető tényezők	8
3. Kezelési feladatok meghatározása	11
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	11
3.1.1. Fő célkitűzések	11
3.1.2. További célok	11
3.2. Kezelési javaslatok	12
3.2.1. Élőhelyek kezelése	14
<i>KE-1 kezelési egység:</i> Természetszerű erdők.....	16
<i>KE-2 kezelési egység:</i> Honos faállományú jellegtelen és degradált erdők.....	18
<i>KE-3 kezelési egység:</i> Tájidegen faállományú erdők	21
<i>KE-4 kezelési egység:</i> Másodlagos, cserjésedő fátlan területek	24
<i>KE-5 kezelési egység:</i> Vadföldek	25
<i>KE-6 kezelési egység:</i> Mesterséges felszínek, épített környezet, roncsterületek.....	27
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	28
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	28
3.2.4. Kutatás, monitorozás	29
3.2.5. Mellékletek.....	31

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében.....	37
3.3.1. Agrártámogatások.....	37
3.3.2. Pályázatok	40
3.3.3. Egyéb.....	40
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja.....	41
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök.....	41
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	42
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	43

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Dékány-hegy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
--------------------------------	--

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUDD20039
---------------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	885.65 ha
---------------------------------------	-----------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

A jelölő élőhelyek és állatfajok felsorolásánál a Natura 2000 terület adatlapjának (*Natura 2000 adatlap, SDF*) 2018 évben érvényes változatát vettük alapul.

1.4.1. Közösségi jelentőségű élőhelyek

Élőhelytípus kódja	Élőhelytípus megnevezése
91H0	*Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> szel **
91L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)
91M0	Pannon cseres-tölgyesek

*kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípus

**A Natura 2000 adatlapon szerepel, de jelenlétét az aktuális vizsgálatok nem erősítették meg.

1.4.2. Közösségi jelentőségű jelölő fajok

nagy szarvasbogar (*Lucanus cervus*)

Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok

skarlábogár (*Cucujus cinnaberinus*)

díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)

1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Megye	Település területe (ha)	Érintett terület		A település területének érintettsége (%)
			(ha)	(%)	
Iregszemcse	Tolna	5818	0.11	0.01	0.002
Tab	Somogy	2579	116.62	13.17	4.521
Tengőd	Somogy	3014	768.92	86.8	25.511
Összesen:		11411	885,65	100.00	

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Átfedés (ha)	Átfedés (%)	Kapcsolódó jogszabály száma
Ökológiai hálózat magterület övezete	MT	-	885	99,93	2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

Tekintettel arra, hogy a Dékány-hegy nem fed át sem helyi, sem országos jelentőségű védett természeti területtel, nincs érvényes, elfogadott kezelési terve.

1.7.2. Településrendezési eszközök

2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről

Somogy Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 15/2004. (XII. 27.) számú rendelete Somogy megye területrendezési tervéről. 15/2004. (XII. 27.) ök. rend. Elfogadás dátuma: 2004.12.27.

Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 11/2016. (IX. 26.) számú rendelete a Tolna megye területrendezési tervéről szóló 1/2005. (II. 21.) ök. rend. módosításáról Elfogadás dátuma: 2016.09.26.

Iregszemcse község képviselő testületének 7/2006 (VI.13.) önkormányzati rendelete a helyi építési szabályzatról Módosítva a 11/2016. (XII.30.) számú önkormányzati rendelettel.

Településszerkezeti terv: 49/2006. (V.29.) határozat

Településfejlesztési koncepció: Jelenleg elfogadás alatt áll.

Tab Város Önkormányzat Képviselő-testületének 27/2003. (X.30.) önkormányzati rendelete Tab helyi építési szabályzatáról

Módosítva a 41/2005 (XI.28.), 11/2009 (III.30.), 27/2009. (VIII.31.), 12/2012. (IV.27.), 24/2012. (XI.30.), 15/2015 (XII.2.), 16/2018. (XI.30.), 16/2019. (XII.5.) számú rendeletekkel.

Településszerkezeti terv: 103/2003. (IV.24.) határozat

Módosítva a 330/2005. (XI.24.), 76/2009. (III.26.) számú határozatokkal, illetve 3/A. módosítása 267/2015. (XI.19.) számú határozattal.

Településfejlesztési koncepció: 266/2006. (XI.23.) határozat.

18/2005. (XII. 29.) önkormányzati rendelet Tengőd község helyi építési szabályzatáról, módosítva a 6/2015. (VII.6.) számú önkormányzati rendelettel.

Településszerkezeti terv: 167/2005. (XII.28.) határozat.

Településfejlesztési koncepció: 87/2004. (IX.16.) határozat.

1.7.3. Körzeti erdőtervek

Zamárdi Erdőtervezési Körzet körzeti erdőterve; 5264/2011. (körzeti erdőterv ügyszáma); érvényes 2022. december 31-ig.

1.7.4. Tájégségi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek

A terület a Dél-dunántúli vadgazdálkodási táj 402-es számú, Külső-somogyi vadgazdálkodási tájegységhez tartozik. Tájégségi vadgazdálkodási tervét a Dél-dunántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről szóló 10/2018. (VII.3.) AM rendelet hirdette ki.

Vadgazdálkodási terület kódszáma	Vadgazdálkodási terület kiterjedése (ha)	Vadászatra jogosult		Vadgazdálkodási üzemterv érvényességi ideje
		Neve	Címe	
14-350950-402	4894	Tengődi Diana Vadásztársaság	8600 Siófok, Szent László u. 39.	2017-2037

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

A tervezési területen nem található állóvíz, illetve nem folyik halgazdálkodás.

1.7.6. Vízgyűjtő-gazdálkodási terv

A tervezési területre a Víz Keretirányelv Hazai Megvalósítása körében az 1-11. Sió alegység (kiadja: Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, 2016. április) és az 1-12. Kapos alegység (kiadja: Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, 2016. április) Vízgyűjtő-gazdálkodási Terve vonatkozik.

A felülvizsgálat éve: 2021.

A tervek elérhetőek a vízügyi honlapon:

<https://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149>

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H: nagy; M: közepes; L: kis jelentőségű)	Hatás keletkezés helye (területen kívül/belül)	Érintett terület aránya a jelölő érték szempont- jából (%)	Jelölő fajra vagy élőhelyre gyakorolt hatás
B03	Erdőfelújítás idegenhonos, vagy tájidegen fajokkal vagy azok betelepítése (beleértve az új fajokat és GMO-kat)	H	belül és kívül	48,5	Az intenzíven terjedő, illetve inváziós fásszárúak, elsősorban az akác (<i>Robinia pseudoacacia</i>) nagyarányú jelenléte és a bolygatott területeken megjelenő bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>) az Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>) (91L0) és Pannon cseres-tölgyesek (91M0) erdőállományainak degradációjához vezethet, illetve elfoglalja potenciális termőhelyüket. Anagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>) és több xilofág, szaproxilofág rovarfaj különböző fejlődési alakjai, valamint az odúlakók számára az idegenhonos fajokból álló erdők mind szaporódóhelynek, mind táplálkozó területnek kedvezőtlenek.
B07	Lábonálló és fekvő holt fa eltávolítása, beleértve a törmeléket is	M	belül	48,5	A holtfa eltávolítása a területről a természetes ökológiai folyamatokat károsan befolyásolja, sok értékes faj életterét megszünteti. Érintett erdőállományok: Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>) (91L0) és Pannon cseres-tölgyesek (91M0). A lábon álló és/vagy a fekvő holt fák eltávolítása a nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>) és több xilofág, szaproxilofág rovarfaj különböző fejlődési alakjainak eltávolításával jár, mely hatás állománycsökkenéshez és az élőhelyek megszűnéséhez vezet.
B06	Fakitermelés (kivéve tarvágás)	H	belül	48,5	A fokozatos felújítógátásokkal letermelt erdők ökológiai léptékben mérve rövid idő alatt veszítik el szinte teljes fás vegetációjukat. Az élőhely teljes átalakulása, a mikroklimatikus viszonyok évekre történő megváltozása az érzékeny fajok megritkulsását, esetenként teljes eltűnését eredményezhetik. Különösen nagy károkat tud okozni az élővilágban, ha a termelés nagyobb, összefüggő területen történik, melynek szomszédságában nem található hasonló, megfelelő méretű habitat, ahová az élőhelyük megszűnésekor az állatok áthúzódhatnak, illetve ahonnan a későbbiekben a letermelt terület fajkészlete repatriálódhatna. A felújítások során elegyfajjal nélküli, vagy kevés elegyfajjal rendelkező, egykorú,

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H: nagy; M: közepes; L: kis jelentőségű)	Hatás keletkezés helye (területen kívül/belül)	Érintett terület aránya a jelölő érték szempont-jából (%)	Jelölő fajra vagy élőhelyre gyakorolt hatás
					homogén állományok (újbóli) létrehozása ökológiai szempontból kevésbé jó, sérülékenyebb, kisebb diverzitású élőhelyek kialakulását eredményezi. Érintett erdőállományok: Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>) (91L0) és Pannon cseres-tölgyesek (91M0).
B09	Tarvágás	H	belül	48,5	. A tarvágással letermelt területek elveszítik szinte teljes fás vegetációjukat. Az élőhely ennyire hirtelen történő teljes átalakulása, a mikroklimatikus viszonyok évekre történő megváltozása az érzékeny fajok megritkulását, esetenként teljes eltűnését eredményezhetik. Különösen nagy károkat tud okozni az élővilágban, ha a termelés nagyobb, összefüggő területen történik, melynek szomszédságában nem található hasonló, megfelelő méretű habitat, ahová az élőhelyük megszűnésekor az állatok áthúzódhatnának, illetve ahonnan a későbbiekben a letermelt terület fajkészlete repatriálódhatna. A felújítások során elegyfajfaj nélküli, vagy kevés elegyfajfajjal rendelkező, egykorú, homogén állományok (újbóli) létrehozása ökológiai szempontból kevésbé jó, sérülékenyebb, kisebb diverzitású élőhelyek kialakulását eredményezi. Érintett erdőállományok Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>) (91L0) és Pannon cseres-tölgyesek (91M0).
G08	Hal- és vadállomány kezelése	H	belül és kívül	100	A túltartott vadállomány az az Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>) (91L0) és a Pannon cseres-tölgyesek (91M0) kerítés nélküli, természetes felújulási lehetőségét ellehetetleníti. A vadak taposással, túsással károsítják a gyepeket és az erdei aljnövényzetet, elősegítve a gyomosodást, az özönnövények terjedését és a talajeróziót.
I01	Az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok	H	belül és kívül	100	A selyemkóró (<i>Asclepias syriaca</i>) megjelenik a nyiladékokon, szegélyekben és a nyíltabb, felújítás alatt álló Pannon cseres-tölgyesek (91M0) erdőállományaiban is, a légyszárú növényzet degradációját okozva. Elsősorban a bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>) terjedése okoz problémát az Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>) (91L0) és a Pannon cseres-tölgyesek (91M0) állományaiban agresszív térfoglalásával, a termőhely és az aljnövényzet degradációjával.
I02	Egyéb idegenhonos	H	belül és	100	A fekete fenyő (<i>Pinus nigra</i>), a fehér akác

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H: nagy; M: közepes; L: kis jelentőségű)	Hatás keletkezés helye (területen kívül/belül)	Érintett terület aránya a jelölő érték szempont- jából (%)	Jelölő fajra vagy élőhelyre gyakorolt hatás
	inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül)		kívül		(<i>Robinia pseudo-acacia</i>) és a közönséges dió (<i>Juglans regia</i>) terjedése az Illír gyertyános- tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>) (91L0) és a Pannon cseres-tölgyesek (91M0) erdőszerkezetének átalakításával, termőhelyeik és az aljnövényzet degradációjával károsít.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

A Dékány-hegy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület általános természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, a degradálódott területek helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása. A Natura 2000 területek célkitűzései és prioritásai a területek hivatalos Natura 2000 adatlapjain (*Standard Data Form, SDF*) találhatók.

3.1.1. Fő célkitűzések

- A természetközeli állapotú erdőterületeken az állandó erdőborítottság fenntartása, természetkímélő erdőgazdálkodási módok alkalmazása.
- Természetközeli szerkezetű és koreloszlású, őshonos fafajok egyedeiből álló, elegyes, a nagy mennyiségű lábon álló és holt faanyagot tartalmazó erdőállományok megőrzése, kialakulásuk elősegítése. A xilofág rovarfajok (**Rosalia alpina*, *Cerambyx cerdo*, *Cucujus cinnaberinus*, *Lucanus cervus*), az odúlakó madarak (pl.: harkályok) és a denevérek számára nélkülözhetetlen a lábon álló holt faanyag megtartása, mint élő- és szaporodó hely.
- Inváziós, illetve intenzíven terjedő fajok térfoglalásának megelőzése. Az arra alkalmas termőhelyeken a nem őshonos faállományok - elsősorban az akácok - lecserélése a termőhelynek megfelelő őshonos állományokra.
- Az erdei denevérfajok védelme, kiemelt figyelemmel a nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*) élőhelyéül szolgáló idős, őshonos erdőállományok megóvására.

3.1.2. További célok

- Az őshonos fajokból álló állományok természetes felújulásának elősegítése céljából a vadlétszám csökkentése.
- A területet érintő részletes felmérések elkészítése, kiemelt figyelemmel a terület jelölő és egyéb közösségi jelentőségű fajaira és élőhelyeire, illetve azok állapotváltozásaira.

3.2. Kezelési javaslatok

A Natura 2000 területre vonatkozóan természetvédelmi szempontból javasolt kezelések jobb átláthatósága érdekében kezelési egységeket (**KE**) határozzunk meg, mivel az eltérő élőhelyek, fajok, és a jellemző gazdálkodási formák eltérő kezelést igényelnek, illetve tesznek lehetővé. Az intézkedések egy része általánosan, területszinten értelmezhető, más részük pedig csak egy-egy kezelési egységhez kötődik. A javasolt intézkedések minden esetben a jelölő élőhelyek és fajok megőrzésére irányulnak.

„A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott kezelési javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára, megadják, hogy a jelölő értékek megőrzéséhez milyen kezelési előírás-javaslatok alkalmazása szükséges. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz. A tervkészítés időpontjában jogszabály alapján kötelezően betartandó előírásokon túli, a célokhöz illeszkedő, kívánatos kezelést megfogalmazó előírás-javaslatok iránymutatásként szolgálnak.”

Teljes területre vonatkozó kezelési javaslatok

Építési tevékenység:

A területen építési tevékenység csak akkor engedélyezhető, ha az a természetvédelmi célokkal összeegyeztethető, jelölő fajokra és élőhelyekre nincs jelentős káros hatással. Az új építmények tájba illesztéséről a hatályos szabványoknak és a településrendezési eszközök előírásainak is megfelelően gondoskodni kell.

Közlekedés:

A közlekedésre (gyalogos, kerékpáros, lovas és gépjárműves) a meglévő utak használandók. Új utak kijelölése, földutak burkolása, stabilizálása csak természetvédelmi okból támogatható.

Infrastruktúra-hálózatok:

A területet érintő, keresztező elektromos vezetékek létesítésénél és átépítésénél, mint az ökológiai hálózat részét képező területeken az Országos Területrendezési Terv szerint kell eljárni. A légvezetékek fennmaradása csak abban az esetben engedélyezhető, ha a

földkábel létesítése a természeti értékekben kárt okoz. Az áramütés okozta madárpusztulások megakadályozása érdekében a légkábeleket megfelelő szigeteléssel javasolt ellátni. A hírközlési létesítmények közül a mobiltelefon-szolgáltatók bázis-tornyainak elhelyezését mellőzni javasolt a területen.

Turizmus:

A területen jelentős turisztikai nyomás nem tapasztalható. A turizmus és a természetvédelem közötti összhangot megfelelő tájékoztatással biztosítani lehet. A technikai jellegű sporttevékenységek jelentős zavarással és sokszor talajerózióval járnak, a Natura 2000 területen belül csak hatósági engedéllyel üezhetők.

Településeket érintő kezelési javaslatok:

A települések egészét érintő kezelési javaslatokat rendszerint a településrendezési eszközök véleményezésén keresztül lehet és kell érvényesíteni. A településrendezés során figyelembe kell venni a környezet-, a természetvédelem, a tájhasználat és a tájkép formálásának összehangolt érdekeit. A helyi településrendezési eszközöknek tartalmazniuk kell a védett és a védő területekkel érintett területek lehatárolását, valamint az azokkal kapcsolatos előírásokat.

A tervezési területen, mivel az az ökológiai hálózat magterületén található, a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény értelmében beépítésre szánt terület – néhány kivételtől eltekintve – nem jelölhető ki. A Natura 2000 területen jelentős ipari, gazdasági terület kijelölése nem javasolt.

Bányászat:

Bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, a meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető. (2018. évi CXXXIX. tv. 25. § (5))

Ipari tevékenység:

Ipari tevékenység végzése a tervezési területen nem javasolt.

Vadgazdálkodás

A túlzottan nagy létszámú csülkös vad állomány országos szintű probléma, melynek kezelése elengedhetetlen a természetvédelmi célok eléréshez, és a természetvédelmi szemléletű erdőgazdálkodás megvalósításához. A nagyvadállományok csökkentésénél, illetve az elérendő vadlétszám meghatározásánál a közösségi jelentőségű élőhelyek fennmaradását nem veszélyeztető, az erdőfelújítások sikerességét kerítés nélkül biztosító szint elérése a természetvédelmi szempontból támogatható cél.

Vadgazdálkodási létesítmények a természetvédelmi kezelővel egyeztetett helyen és módon helyezhetők ki. Fontos a terület gyomosodásának megakadályozása a szórók, etetők

környékén. Ügyelni kell arra, hogy a kiszórt takarmány ne tartalmazzon a terület fertőzésére alkalmas propagulumot. Amennyiben a vadgazdálkodási létesítmények környékén mégis inváziós fajok jelennek meg, gondoskodni kell azok eltávolításáról, további terjedésük megelőzéséről.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

A kezelési egységek értelmezése és a lehatárolásra vonatkozó szempontok:

A tervezési terület élőhelytípusai, illetve azok természetességi állapota és a gazdálkodási módok alapján 6 kezelési egység került elkülönítésre. A kezelési egységek lehatárolása a 2018-19-ben végzett élőhelyfelmérés alapján történt. A kezelési egységek határai az élőhelyfoltokat követik, nem telekhatárokat vagy erdőrésztlet-határokat, ezért nem rögzítettek - az élőhelyfoltok esetleges átalakulásával vagy vándorlásával együtt rugalmas módosításuk szükséges. Pontos térbeli lehatárolásuk a fenntartási terv gyakorlati alkalmazása során, ezen terv térképmellékletének és leírásainak iránymutatása alapján, a konkrét feladat ismeretében a területen illetékes természetvédelmi őr segítségével, a terület aktuális állapotának megfelelően a helyszínen végzendő.

KE	elnevezés	Á-NÉR kód / élőhely	Natura 2000 kód	Jellemzők
1	Természeteszerű erdők	L2a – Cseres-kocsánytalan tölgyesek, K2 – Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, K5 – Bükkösök.	91K0, 91L0, 91M0	A fellelhető honos fafajú erdei élőhelytípusok természeteszerű és természetközeli állapotú állományai.
2	Honos faállományú jellegtelen és degradált erdők	L2a – Cseres-kocsánytalan tölgyesek, K2 – Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, RC - Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők, P1 – Őshonos fafajú fiatalosok, P8 – Vágásterületek.	91L0, 91M0	Honos, vagy legalább dominánsan honos faállományú gazdasági erdők, felismerhető természetes élőhelytípusok esetén is jelentős degradáltsággal.
3	Tájidegen faállományú erdők	RDa - Őshonos lombos fafajokkal elegyes fenyves származékérdők, RDb - Őshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos és vegyes erdők, S1 – Ültetett akácok,	-	A tájidegen fafajok nagy részaránya miatt jelentősen átalakult, degradálódott állományok.

		S3 - Egyéb tájidegen lombos erdők, S4 - Ültetett erdei- és feketefenyvesek, S6 - Nem őshonos fafajok spontán állományai.		
4	Másodlagos, cserjésedő fátlan területek	OF x OD x P2b – Cserjésedő gyomos magaskórósok inváziós lágyszárúak populációjával.	-	Gyepi, de minden esetben másodlagos, erősen degradálódott, gyomos vegetációval jellemzett élőhelyek, gyakran özönfajok jelentős állományaival.
5	Vadföldek	T1 - Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák, T10 - Fiatal parlag és ugar.	-	Szántóföldként hasznosított vadföldek.
6	Mesterséges felszínek, épített környezet, roncsterületek	U4 - Telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók U11 - Út- és vasúthálózat	-	A terület útjai és erdészeti-vadászati, mezőgazdasági telephelyei.

(a) KE-1 kezelési egység: Természetszerű erdők

(b) Kezelési egység meghatározása:

A kezelési egység a terület legmagasabb természeti értéket képviselő, természetvédelmi szempontból jó állapotú erdeit foglalja magában. Ennek megfelelően nagyobb arányban a két jelölő élőhelytípus, a gyertyános-tölgyesek és a cseres-tölgyesek alkotják, valamint a terület egyetlen, jó állapotú bükkös állománya is ide került.

(c) Kezelési egység megfeleltetése / Érintettség vizsgálata:

- Érintett Á-NÉR élőhelyek: **K2** – Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, **L2a** – Cseres-kocsánytalan tölgyesek, **K5** – Bükkösök.
- Érintett Natura 2000 élőhelyek: **91K0** - Illír bükk (*Fagus sylvatica*)-erdők (*Aremonio-Fagion*), **91L0** - Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*), **91M0** - Pannon cseres-tölgyesek.
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: *havasi cincér (*Rosalia alpina*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nyugati piszcedenevér (*Barbastella barbastellus*), nagy höscincér (*Cerambyx cerdo*), erdei béka (*Rana dalmatina*), kerekvállú állasbogár (*Rhysodes sulcatus*), kis apollólepke (*Parnassius mnemosyne*), erdei sikló (*Zamenis longissimus*), skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*).
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési javaslatok alapja a természetközeli erdőgazdálkodás, az erdőborítás folyamatos fenntartása illetve a honos faállomány megőrzése. Az összefüggő vágásterületek méretének csökkentésével (3 hektárnál nem nagyobb kiterjedésű végvágásokkal), a felújítások lehetőség szerinti természetes honos újulatra alapozásával, a fokozatos felújítógátak kivitelezésének hosszabb időtávra való elnyújtásával, a vágásfordulók elnyújtásával a természetes erdődinamikához közelebb álló, ökológiai szempontból kedvezőbb erdőgazdálkodás folytatható. Ezeken a területeken kiemelt figyelmet kell fordítani főleg a nagyobb törzsmérőjű (> 25 cm) lábon álló vagy fekvő holt faanyag területen tartására, az idős, odvasodó faegyedek megőrzésére az állományban és a hagyásfacsoportokban is. Az erdőfelújítások és a későbbi ápolások, nevelések, gyérítések során is javasolt az elegyes állományszerkezet kialakítása, a vadgyümölcsfák egyedeinek kímélete, természet-szerű összetételű, szerkezetű és koreloszlású erdők kialakulásának elősegítése. A gazdálkodás során kiemelt figyelmet érdemel a terület inváziós fajoktól való megóvása - ennek egyik fő eszköze lehet a folyamatos erdőborítás biztosítása.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A természet védelméről szóló 1996.évi LIII. törvény

275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény vonatkozó rendelkezései

61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

Zamárdi Erdőtervezési Körzet körzeti erdőterve

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás-javaslat	Megjegyzés
E03	A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökerdő vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés.	Az idős, természetsszerű állapotú erdőrészek esetében javasolt.
E16	A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m ³ /ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása.	
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása.	Korhadéklakó xilofág ízeltlábúak, denevérek és madarak érdekében.
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.	
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.	
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.	
E36	Az adott erdőrészletben véghasználat esetén szálalóvágás alkalmazása.	A természetsszerű állapotú erdőrészek esetében javasolt.
E49	Az eredeti talajállapot fenntartása érdekében a talaj-előkészítés és a tuskózás elhagyása.	
E81	Faanyag mozgatása csak kemény (száraz vagy fagyott) talajviszonyok mellett.	
E85	A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig.	
E94	Egészségügyi fakitermelés elhagyása az erdő fennmaradását, egészségi állapotát jelentősen	Korhadéklakó xilofág ízeltlábúak,

	veszélyeztető erdővédelmi ok kivételével.	denevérek és madarak érdekében.
VA03	A területen szóró, vadetető, szóó nem létesíthető.	

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység a legjobb állapotú élőhelyek összessége, ezért kifejezett fejlesztési javaslat vagy rekonstrukció igény nincs, a természetesség megőrzése a természetvédelmi cél.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Az érintett élőhelyek természetességének megőrzése érdekében minden, nem erdőgazdálkodási tevékenységhez sorolható egyéb beavatkozás mellőzése indokolt, a kezelési egység területein nem javasolt infrastrukturális vagy egyéb, más célú fejlesztés.

(h) A kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységet képező erdők a terület legjobb állapotban fennmaradt gyertyános- illetve cseres-tölgyesei, és unikális bükkös foltja. A tájban ritka, idős és fajgazdag állományok megőrzése érdekében fontos a természetvédelmi szempontokat figyelembe vevő, minél kevésbé intenzív erdőhasználat, minél kisebb mértékű zavarás. A javasolt előírások a természetközeli állapot megőrzését, fenntartását szolgálják.

(a) KE-2 kezelési egység: Honos faállományú jellegtelen és degradált erdők

(b) Kezelési egység meghatározása:

A kezelési egység a terület honos faállományú, de csökkent természetességű, nagy kiterjedésű gazdasági erdeit foglalja magába, melyek sok esetben egyértelműen azonosítható jelölő élőhelyek - síkvidéki gyertyános-tölgyesek és cseres-tölgyesek. A termőhelynek megfelelő főfafajú, de homogén szerkezetű, gyakran gyomosodó aljnövényzetű és idegenhonos fásszárúakkal is elegyes állományok. A kezelési egységhez tartozó állományok között sok a fiatalos, melyek természetessége megfelelő kezeléssel jelentősen növelhető.

(c) Kezelési egység megfeleltetése / Érintettség vizsgálata:

- Érintett Á-NÉR élőhelyek: **K2** – Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, **L2a** – Cseres-kocsánytalan tölgyesek, **P1** – Öshonos fafajú fiatalosok, **P8** – Vágásterületek.
- Érintett Natura 2000 élőhelyek: **91L0** - Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*), **91M0** - Pannon cseres-tölgyesek.
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: nagy szarvasbogar (*Lucanus cervus*), nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), erdei béka (*Rana dalmatina*), erdei sikló (*Zamenis longissimus*), kis apollólepke (*Parnassius mnemosyne*), skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*).
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési javaslatok alapja a honos faállomány megőrzése és lehetőség szerint a természetesség fokozása. Az erdőfelújítások során a termőhelynek megfelelő, tájhonos fajokból álló, elegyes állományokkialakítása a cél. (A termőhelynek megfelelően cseres – vagy gyertyános – tölgyes célállomány, tájhonos elegyfajokkal, pl. mezei és korai juhar (*Acer campestre*, *A. platanoides*), kis- és nagylevelű hárs (*Tilia cordata* és *T. platyphyllos*), bükk (*Fagus sylvatica*), magas kőris (*Fraxinus excelsior*), madárcseresznye (*Cerasus avium*) és más vadgyümölcsök) A felújítást - ahol csak lehet - a természetes őshonos újulatra javasolt alapozni. Az ápolások, a nevelési munkák és a gyérítések során javasolt a honos fajokból álló, elegyes, többszintű, többkorú, természetyszerű szerkezetű erdők kialakulásának elősegítése. A jól működő erdei ökoszisztéma biztosításához javasolt gondoskodni elegendő mennyiségű holt fa jelenlétéről, az élőhelytípusnak megfelelő cserje- és gyepszint megővéséről, cserjés erdőszegélyek kialakításáról, az idős, odvasodó faegyedek kíméletéről. Az inváziós, illetve intenzíven terjedő fajok (bálványfa, akác) további térhódítását meg kell akadályozni, kísérletet kell tenni visszaszorításukra.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A természet védelméről szóló 1996.évi LIII. törvény

275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény vonatkozó rendelkezései

61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

Zamárdi Erdőtervezési Körzet körzeti erdőterve

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás	Megjegyzés
E16	A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m ³ /ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása.	
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása.	Korhadéklakó xilofág ízeltlábúak, denevérek és madarak érdekében.
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.	
E19	Az elő- és véghasználatok során az előzetesen meghatározott fa-, illetve cserjefajok kímélete.	A társulásnak megfelelő elegyfajok, vadgyümölcsfák

		megőrzése.
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.	
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.	
E28	Természetes-, természetszerű- és származék természetességi állapotú erdőkben a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámának minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása.	
E29	A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fafajok eltávolítása.	Amennyiben ez nem eredményez az erdőtervben nem megengedett mértékű fahasználatot.
E31	A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolítása.	Amennyiben ez nem eredményez az erdőtervben nem megengedett mértékű fahasználatot.
E33	Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése.	Kivéve a természetes felújulásra nem képes állományokat.
E84	Fakitermelés tervezése során az érintett erdőrészeket korosztály-eloszlásának javítása. Térben változó erélyű nevelővágások végzése, az alsó szint és az átlagkornál fiatalabb egyedek kímélete.	
E85	A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig.	Korhadéklakó xilofág ízeltlábúak, denevérek és madarak érdekében.
E94	Egészségügyi fakitermelés elhagyása az erdő fennmaradását, egészségi állapotát jelentősen veszélyeztető erdővédelmi ok kivételével.	Korhadéklakó xilofág ízeltlábúak, denevérek és madarak érdekében.
VA01	Szóró, szóó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.	

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység esetében a természetesség javítása a természetvédelmi cél. Ehhez kifejezett élőhelyrekonstrukció nem szükséges, a természetközeli gazdálkodás, honos, természetes faj- és térszerkezetű állományok kialakítása lefedi a természetvédelmi cél megvalósítása érdekében szükséges élőhelyfejlesztés fogalmát.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A teljes területre megfogalmazott kezelési javaslatok az irányadók, a kezelési egységre vonatkozó speciális javaslatok nincsenek.

(h) A kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységet képező erdők a terület dominánsan honos faállományú, elsősorban gazdálkodási rendeltetésű erdei, melyek megfelelően végzett gazdálkodás mellett könnyen jobb természetességűvé tehetők. A javasolt előírások a természetességi állapot javítását szolgálják.

(a) KE-3 kezelési egység: Tájidegen faállományú erdők

(b) Kezelési egység meghatározása:

A kezelési egység a terület jelentős tájidegen részaránnal, vagy ezen fajok dominanciájával bíró erdőrészeket takarja. Természetes – és jelölő – élőhelytípusként nem azonosíthatók. Legjelentősebb arányban az akác (sok helyen honos fajokkal elegyes) állományai jellemzők.

(c) Kezelési egység megfeleltetése / Érintettség vizsgálata:

- Érintett Á-NÉR élőhelyek: **RDa** - Öshonos lombos fafajokkal elegyes fenyves származékterületek, **RDb** - Öshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos és vegyes erdők, **S1** – Ültetett akácosok, **S3** - Egyéb tájidegen lombos erdők, **S4** - Ültetett erdei- és feketefenyvesek, **S6** - Nem őshonos fafajok spontán állományai, **P8** – Vágásterületek.
- Érintett Natura 2000 élőhelyek: Nincsenek érintett élőhelyek.
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: erdei béka (*Rana dalmatina*), erdei sikló (*Zamenis longissimus*).
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési javaslatok alapja rövid távon a környező területek fertőzésének (akác terjedésének) megakadályozása, a gazdasági szempontok mellett a természetvédelmi célokat is figyelembe vevő erdőművelés, hosszú távon az arra alkalmas termőhelyeken lehetőség szerinti fafajcsere, a természetesség növelése.

Az akácosok átalakítása nehéz és költséges feladat, valószínűleg csak pályázati vagy más támogatási források felhasználásával valósítható meg az egész területen. Kivitelezése történhet több vágásforduló alatt, a természetes, honos újlutra alapozva is.

Az őshonos fajok egyedeinek védelmét javasolt biztosítani minden korosztályban - az előhasználatok során a fakitermelések ne érintsék az őshonos fajok egyedeit, véghasználatkor pedig hagyásfaként maradjanak vissza a területen. Az erdőgazdálkodás során ahol az aljnövényzet még kevésbé degradálódott vagy természetközeli állapotú, javasolt a lehető legkisebb mértékű bolygatásra törekedni. Természetvédelmi szempontból támogatható az alacsony záródású, felnyíló erdők kialakítása is, ahol a termőhelyi adottságok ezt teszik lehetővé.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A természet védelméről szóló 1996.évi LIII. törvény

275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény vonatkozó rendelkezései

61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

Zamárdi Erdőtervezési Körzet körzeti erdőterve

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás	Megjegyzés
E19	Az elő- és véghasználatok során az előzetesen meghatározott fa-, illetve cserjefajok kímélete.	Őshonos fajok egyedeinek kímélete.
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.	A honos fajokkal egyes állományokban alkalmazandó.
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.	A honos fajokkal egyes állományokban alkalmazandó.
E54	Idegenhonos fafajú faállomány szerkezetátalakítása.	Felújítás a termőhelynek megfelelő, jellemzően cseres – vagy gyertyános – tölgyes célállománnyal, tájhonos elegyfajokkal ((pl.:mezei és korai

		juhar (<i>Acer campestre</i> , <i>A. platanoides</i>), kis- és nagylevelű hárs (<i>Tilia cordata</i> és <i>T. platyphyllos</i>), bükk (<i>Fagus sylvatica</i>), magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>), madárcseresznye (<i>Cerasus avium</i>) és más vadgyümölcsök) Tekintettel a technikai és gazdasági nehézségekre az idegenhonos állományok szerkezetátalakítása – adott esetben - fokozatosan, több vágásfordulón keresztül is támogatható.
E55	Természetes, természetszerű és származék erdőkkel határos erdőterületek felújítása tájhonos fajokkal, illetve célállománnyal.	
E58	Az erdőfelújítások során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.	
E62	Az idegenhonos és tájidegen fafajú faállományok véghasználata és felújítása során a természetes cserje- és lágyszárú szint kímélete, valamint a talajtakaró megóvása.	
E64	Az idegenhonos és tájidegen fafajú erdők véghasználata során a tájhonos fajok egyedeinek meghagyása (az alsó- és lehetőség szerint a cserjeszintben is).	
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.	

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység esetében a természetesség javítása a természetvédelmi cél. Ehhez szükséges az állományok fokozatos, tervezett gazdálkodáshoz illeszkedő átalakítása honos, a természetes élőhelytípusoknak megfelelő fafajösszetételű állományokká, melyek így idővel természetközeli élőhelyekké alakulhatnak.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A teljes területre megfogalmazott kezelési javaslatok az irányadók, a kezelési egységre vonatkozó speciális javaslatok nincsenek.

(h) A kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységet képező erdők a terület dominánsan tájidegen, sokszor inváziós faállományú, elsősorban gazdálkodási rendeltetésű erdei. Ezen állományok átalakítása két okból szükséges: egyrészt az inváziós fafajok eliminálása a közeli természetes és természetközeli állományok megóvásának elengedhetetlen feltétele, másrészt a tájidegen fajok honos, termőhelyazonos fajokra történő cseréje a terület egészének természetességét javítja, a közösségi jelentőségű fajok élőhelyét növelheti. A javasolt előírások a természetességi állapot javítását szolgálják.

(a) KE-4 kezelési egység: Másodlagos, cserjésedő fátlan területek

(b) Kezelési egység meghatározása:

Erősen degradálódott, gyomos vegetációval jellemzett gyepes vagy cserjésedő élőhelyek, gyakran özönfajok jelentős állományával.

(c) Kezelési egység megfeleltetése / Érintettség vizsgálata:

- Érintett Á-NÉR élőhelyek: OF x OD x P2b – Cserjésedő, gyomos magaskórósok inváziós lágyszárúak populációjával.
- Érintett Natura 2000 élőhelyek: Nincsenek érintett élőhelyek.
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), díszes tarkalepke (*Euphydryas matura*).
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Az érintett területek természetvédelmi szempontból értéktelenek; jelentősebb előfordulási helyszín egy magasfeszültségű villanyvezeték alatt húzódó nyiladék. Kezelésük során elsődleges az özönfajok megfékezése, mely történhet sorozatos mechanikai kezelésekkal, de kellő körültekintéssel kiegészíthető vegyszeres kezeléssel is. Cél a környező, értékesebb területek fertőződésének megelőzése.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálassal történő hasznosítás.
GY26	Inváziós fás szárúak mechanikus irtása.
GY27	Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén az inváziós fásszárúak vegyszeres irtása a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Az arra alkalmas területeken mozaikos gyepes-cserjés terület kialakítása kívánatos a terület diverzitásának növelése érdekében, a szukcessziós folyamatok lassítása mellett erdőállomány is kialakítható. A növényi inváziók mindenképpen megakadályozandóak.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A teljes területre megfogalmazott kezelési javaslatok az irányadók, a kezelési egységre vonatkozó speciális javaslatok nincsenek.

(h) A kezelési javaslatok indoklása:

A degradált gyepes területek erdősítése esetén csak tájhonos, termőhelyazonos fajok (cseresek és gyertyános – tölgyesek fajai, pl.: kocsánytalan tölgy (*Quercus petraea*), csertölgy (*Quercus cerris*), gyertyán (*Carpinus betulus*), mezei juhar (*Acer campestre*), magas kőris (*Fraxinus excelsior*), virágos kőris (*Fraxinus ornus*), ezüst hárs (*Tilia tomentosa*), kislevelű hárs (*Tilia cordata*), bükk (*Fagus sylvatica*), madárcseresznye (*Cerasus avium*)), a természetessel azonos fajösszetételű és arányú telepítése fogadható el.

A terület gyomos gyepes élőhelyei a növényi inváziók bázisaként veszélyt jelentenek a környezetükre, ezért ennek megfékezése az elsődleges feladat. A cserjésedő gyepek fenntartása a terület mozaikosságát növelve jótékony hatással van a meglévő értékekre, ezért a szukcessziós folyamat lassú fenntartása kívánatos.

(a) KE-5 kezelési egység: Vadföldek

(b) Kezelési egység meghatározása:

A területen kis kiterjedésben megtalálható, takarmánnyal vetett vadföldek tartoznak ide.

(c) Kezelési egység megfeleltetése / Érintettség vizsgálata:

- Érintett Á-NÉR élőhelyek: részben T1 - Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák, T10 - Fiatal parlag és ugar.
- Érintett Natura 2000 élőhelyek: Nincsenek érintett élőhelyek.
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: –
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A gazdálkodás során az elsődleges cél, hogy a tevékenység ne veszélyeztesse a környező természetes területeket. Ennek érdekében a vegyszerezés lehetőleg kerülendő és a gyomosodás, főképp az inváziós fajok terjedése megakadályozandó.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás
SZ14	A parcella szélein legalább 3 m széles növényvédőszer mentes táblaszegély elhagyása, a táblaszegélyben szükség esetén mechanikai gyomirtás végzése.
SZ19	Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett.
SZ22	Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek nem alkalmazhatók.
SZ53	Szántó füves élőhellyé alakítása spontán felhagyással, kivéve az inváziós növényfajok irtását.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A szántóföldként való hasznosítás helyett a területek vadlegelőként való használata és gyepesítése lehet fejlesztési, élőhelyrekonstrukciós cél.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A teljes területre megfogalmazott kezelési javaslatok az irányadók, a kezelési egységre vonatkozó speciális javaslatok nincsenek.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A művelés felhagyása esetén a területek a növényi inváziók bázisaként veszélyt jelenthetnek a környezetükre, ezért ennek megfékezése az elsődleges feladat. A jóval kevésbé mesterséges gyepek, vagy zárótársulást jelentő erdőtüpus létrehozása természetvédelmi szempontból előrelépés.

(a) KE-6 kezelési egység: Mesterséges felszínek, épített környezet, roncsterületek

(b) Kezelési egység meghatározása:

A területen elhelyezkedő utak, telephelyek és roncsterületek.

(c) Kezelési egység megfeleltetése / Érintettség vizsgálata:

- Érintett Á-NÉR élőhelyek: U4 - Telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók, U11 - Út- és vasúthálózat.
- Érintett Natura 2000 élőhelyek: Nincsenek érintett élőhelyek.
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: –
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Az érintett területek használata során az elsődleges cél, hogy a tevékenység ne veszélyeztesse a környező természetes területeket. Ennek érdekében a vegyszerezés körültekintően alkalmazandó és a gyomosodás, főképp az inváziós fajok terjedése megakadályozandó.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről

b) Javasolt előírások:

A kezelési egységre vonatkozó javasolt előírások nincsenek.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Intenzíven használt területek, természetes élőhelyé alakításuk nem várható, ezért rekonstrukcióra vonatkozó javaslatokat nem teszünk.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A teljes területre megfogalmazott kezelési javaslatok az irányadók, a kezelési egységre vonatkozó speciális javaslatok nincsenek.

(h) A kezelési javaslatok indoklása:

A terület ember által intenzíven, sűrűn, valamilyen mesterséges létesítményhez kötötten használt területei, melyek esetében természetvédelmi jellegű kezelés, használat nem értelmezhető. A környező élőhelyeket nem károsító tevékenységek elfogadhatóak.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Mivel a tervezési terület teljes területe potenciális erdőterület, így az esetleges élőhelyfejlesztési, rekonstrukciós munkálatok, célok is ezt az élőhelycsoportot célozhatják meg. Az élőhelyek jelenlegi állapota alapján a terület közel felén valós rekonstrukció nem szükséges, ezek a természetközeli és féltermészetes, felismerhető – és egyben Natura 2000 élőhelytípusoknak is megfeleltethető – erdőtípusokat lefedő erdők (**KE-1, KE-2**). A nyugati pisedenevér élőhelyvédelme szorosan összefügg a xilofág közösségi jelentőségű rovarfajok védelmével, hiszen élőhelyi igényeik is hasonlóak. Így érdekükben kiemelt cél kell, hogy legyen az idős tölgyesek védelme, a vágásérettségi korok kitolása, a nevelővágások és a véghasználatok során a lábon száradó, és lábon száradt faegyedek, illetve holtfák megóvása.

A **KE-2** kezelési egységbe sorolt, közepes vagy jelentős mértékben degradálódott gazdasági erdők esetében élőhelyfejlesztés keretében szükséges a természetesség fokozása. Ennek során a homogén, fajszegény, egykorú erdők diverzebbé tétele, természetesebb kor- és állományszerkezet kialakítása, a gyomosodás visszafordítása, az esetleg jelenlévő özönfajok visszaszorítása a természetvédelmi cél.

A **KE-3** kezelési egység esetében, ahova a tájidegen és idegenhonos ültetvények kerültek - köztük intenzív terjedésre képes akácos ültetvényekkel - már szükséges az élőhelyrekonstrukció. Ezen állományok esetében cél a honos, természeteshez minél közelebbi tulajdonságokkal bíró erdőállományok kialakítása, a további inváziók megakadályozása.

A **KE-4** és **KE-5** kezelési egységekbe sorolt, kis területeket elfoglaló, ezért alárendelt szerepű gyomos gyepek és vadföldként hasznosított szántók esetében elképzelhető a természetes gyepeként történő hasznosítás, vagy a honos erdőállományok létrehozása egyaránt.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

Az egyes fajokkal kapcsolatosan a fajvédelmi intézkedések túlnyomó részben élőhelykezelési jellegűek, így beépültek a kezelési egységekre megfogalmazott javaslatok közé.

- ***havasi cincér (*Rosalia alpina*)**

A bükkös élőhelyeken törekedni kell a folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodás alkalmazására. Védelme érdekében főleg az idős, sérült, részben már elhalt törzseket javasolt megőrizni, elsősorban azokat, amelyek napnak kitett, erdőszéli helyzetben, lécek körül, tisztásokon állnak. Ezt elősegíti a száraló erdőművelés, a faállomány változatos korcsoport-struktúrájának kialakítása. A vágáskor emelése, a véghasználat során átlagosan 5–20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, a sérült vagy holt faegyedek kijelölése és megkímélése az elő- és véghasználatok során egyaránt fontos. A havasi cincér állományát leginkább az gyéríti, ha a kivágott bükkötörzseket a rajzás idejéig (júliusig) az erdőben hagyják, és csak azután szállítják el: ekkor ugyanis a nőtények a kivágott törzsekre petéznek, de a peték vagy a kikelő lárvák az elszállítás után megsemmisülnek. A kitermelt fát ezért tél végén javasolt elszállítani, illetve a helyszínen lehetőleg árnyékos helyen javasolt tárolni a rönköket.

- **nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)**

A nagy hőscincér védelme érdekében főleg az idős tölgyfák megőrzése szükséges, elsősorban azoké, amelyek napnak kitett, erdőszéli helyzetben, lécek körül, tisztásokon állnak. A száraló erdőművelés, a faállomány változatos korcsoport-struktúrájának kialakítása ezt elősegíti. Fontos a folyamatos erdőborítás, és vele a hagyásfák, tanúfák meghagyása, hogy a hőscincér

állomány térbeli és időbeli folytonossága biztosítva legyen. A nagy hőscincér tipikus esernyőfaj: a hőscincéres fákban erőteljes az odvasodás, ami nem csupán más szaproxilofág bogárfajoknak, de a madaraknak és kisemlősöknek is kedvez.

- **skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)**

Hasonlóan a nagy szarvasbogárhoz, ennek a fajnak is elsősorban a tenyészhelyek biztosítása szolgálja a védelmét. Ennek érdekében javasolt kerülni a tuskók és holtfák eltávolítását. Fontos, hogy az erdőkben mindenféle korú fák legyenek, mert az idős fák pusztulása biztosítja a megfelelő élőhelyeket a faj számára. Ezért is fontos a kezelt erdőkben a hagyásfák és tanúfák megőrzése. Lékek kialakítása az erdőkben előnyös a szaproxilofág fajok számára. Mivel életfeltételeinek biztosítása sok más szaproxilofág faj hasznára is válik, ezért „esernyőfajnak” is tekintik.

- **díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)**

Az európai természetvédelem szempontjából kiemelten fontos faj. Állománya Nyugat- és Közép-Európában radikálisan lecsökkent az elmúlt időszakban. A díszes tarkalepke helyhez kötött, bonyolult életciklusú faj; a párzás, a peterakás, a fiatal hernyók táplálkozása az erdő szegélyéhez kötődik illetve az alacsony lombkoronaszintben vagy a cserjeszintben zajlik, ezért fontos az erdőszegélyek megfelelő védelme a faj fennmaradása szempontjából. Az avarszint, mint búvóhely (átnyaralás, áttelelés), majd a gyepszint, mint újabb táplálkozóhely szerepel.

A faj megőrzésének leglényegesebb követelménye az élőhelyek megőrzése, lehetőleg tájszintű léptékben, mert csak ez kompenzálja a fajra jellemző erős, természetes populációingadozásokat, amelyek a faj összetett és bonyolult életciklusából következnek. Nagyon lényeges továbbá a természetszerű erdőszegélyek kialakítása, különösen déli-délkeleti kitérőben az erdőszegélyek megfelelő „vonalvezetése”, bennük a gazdag lágyszárú- és cserjeszint megőrzése.

- **nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)**

A nagy szarvasbogár védelmét elsősorban a tenyészhelyek biztosítása szolgálja. Ennek érdekében javasolt kerülni a tuskók és holtfák eltávolítását. Fontos, hogy az erdőkben legyen elég idős fa, főleg tölgy, amelyek gyökérzete részben már pusztulásnak indult. A lárvák a föld alatt fejlődnek, e miatt a teljes talajelőkészítés sok egyed pusztulásával járhat. A vaddisznó (*Sus scrofa*) állomány túrásával nagy károkat tud okozni a szarvasbogár populációkban.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A jelenlévő közösségi jelentőségű élőhelyek állapotának, kiterjedésének folyamatos nyomon követése mindenképpen szükséges a terület állapotának figyelemmel kíséréséhez.

Kiemelten fontos a tervírás során felfedezett bükkös állomány állapotának folyamatos nyomon követése, elsősorban a természetes felújulás lehetőségeinek vizsgálata.

A jövőbeni kutatások célja a területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok állományváltozásának követése.

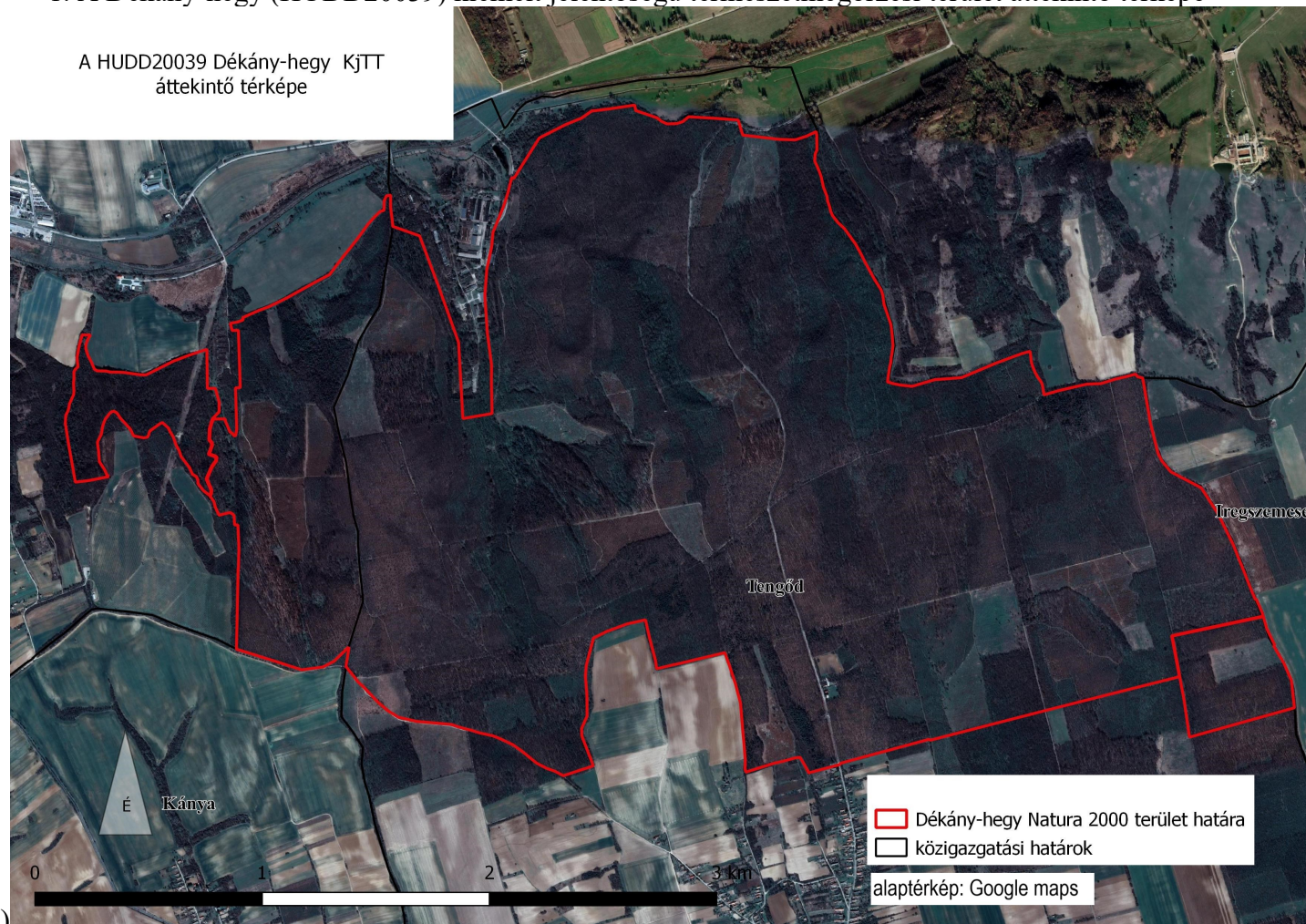
A közösségi jelentőségű élőhelyek kiterjedésének monitorozására javasoljuk az NBmR protokoll szerinti élőhelytérképezés elvégzését 10 évente. Javasolt a közösségi jelentőségű élőhelyek állományainak állapotát is 1-1 mintavételi helyen monitorozni, erre alkalmas módszer a közösségi jelentőségű erdőkre kidolgozott módszertan. Az özönnövényekre vonatkozóan az NBmR szerint, az élőhelytérképezéshez kapcsolódóan kell minimálisan adatot gyűjteni.

A közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek tekintetében minimálisan hatévente (a közösségi jelentőségű fajokról és élőhelyekről az Európai Unió felé benyújtandó jelentések periódusainak megfelelően) el kell végezni az állományok és területek felmérését.

3.2.5. Mellékletek

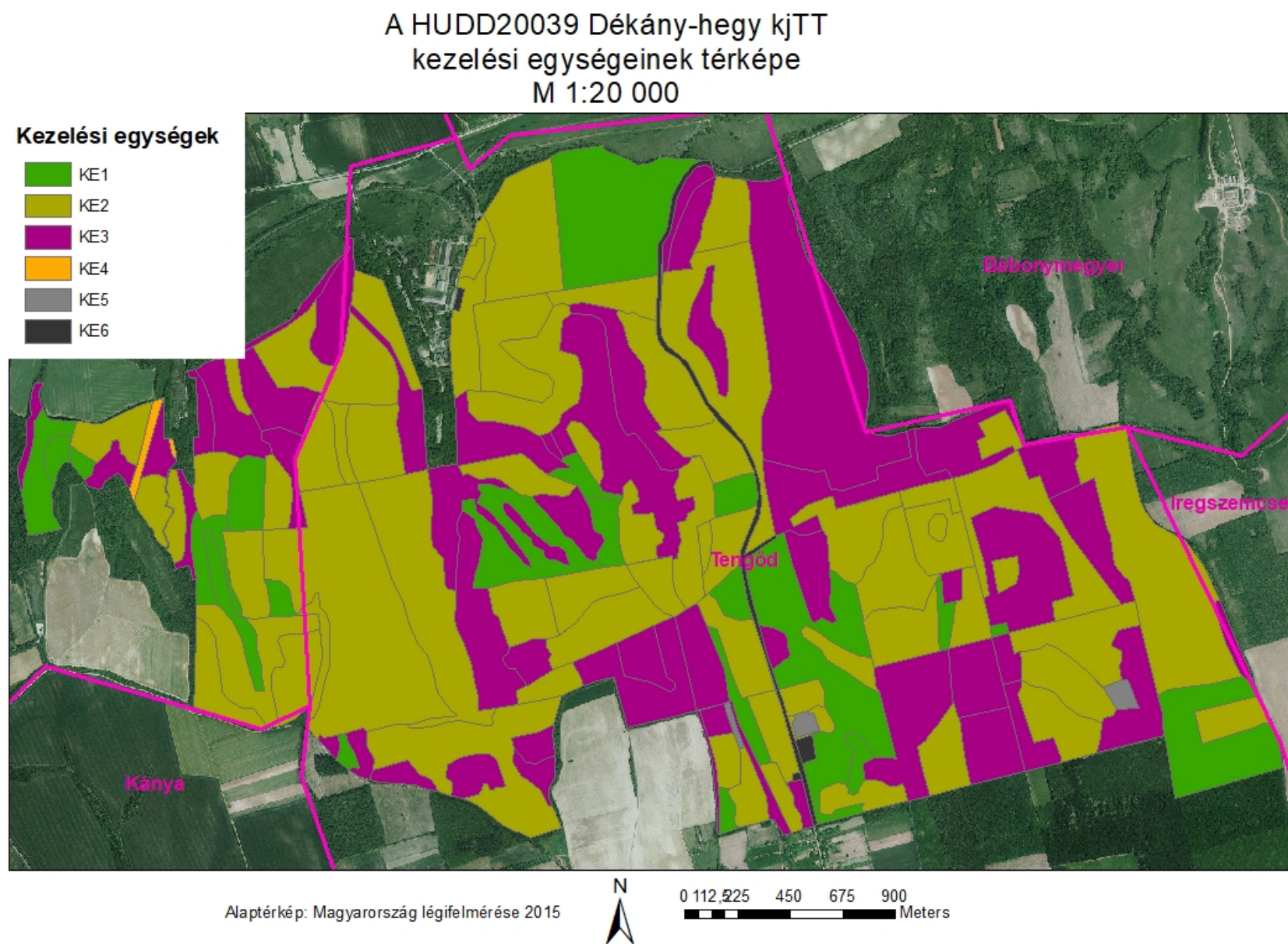
1. A Dékány-hegy (HUDD20039) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület áttekintő térképe

A HUDD20039 Dékány-hegy KjtT
áttekintő térképe

(2020)

2. A Dékány-hegy (HUDD20039) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület kezelési egységeinek térképe (2020)

Táblázat:

A táblázat térinformatikai leválogatással készült, adatai tájékoztató jellegűek. Mivel a kezelési egységek nem igazodnak földrészlet- vagy erdőrészlet határhoz, ezért egy részlet több kezelési egységhez is tartozhat, illetve minimális átfedés esetén is megjelenítésre kerül az adott kezelési egységnél.

Kezelési egység kódja	Kezelési egység megnevezése	Település	Területe (ha)	Érintett hrsz.-ok	Érintett erdőrészletek	Érintett MEPAR blokkok*
KE-1	Természetszerű erdők	Iregszemcse	0,03	056/3a		RH52L-C-15
KE-1	Természetszerű erdők	Tab	22,13	010317/c, 010318/a, 010326, 010328/1, 010328/2, 010329	5/a, 5/d, 5/e, 5/i, 5/l, 5/p, 6/d, 6/l, 7/a, 7/b, 7/c, 7/d, 7/f	RX8HD-5-15
KE-1	Természetszerű erdők	Tengőd	100,93	011/a, 013/, 033/1a, 033/1b, 033/1c, 033/1d, 033/1f, 033/1h, 033/1k, 033/1l, 033/1n, 034/2, 035/4c, 035/4f, 035/4h, 04/2c, 04/2d, 04/2f, 04/2m, 04/2n, 04/2p, 04/2r, 04/2s, 04/2t, 04/2v, 041/2, 041/4a, 041/4b, 041/4c, 042/, 06/, 09/a	1/b, 1/c, 1/ny, 10/a, 10/d, 10/e, 10/ny, 11/a, 11/b, 11/ny, 11/Út, 12/e, 12/f, 12/g, 12/Út 1, 13/a, 13/b, 13/e, 13/ny, 13/Út, 14/c, 15/b, 15/k, 16/a, 16/c, 16/d, 16/e, 16/ny, 17/a, 17/b, 17/c, 17/d, 17/e, 17/ny, 18/b, 18/c, 18/ny, 19/a, 19/d, 19/ny, 20/b, 20/c, 20/e, 20/f, 21/ny, 27/a, 27/ny 2, 4/ny, 6/b, 7/a, 7/b, 7/c, 7/d, 7/e, 7/f, 7/g, 7/i, 7/k, 7/l, 7/m, 7/n, 7/o, 7/p, 7/Út 1, 7/Út 2, 9/f, 9/g	R82NL-M-15, R83VL-V-15, R8Y2L-X-15, RA08L-7-15, RA9VL-5-15, RAT8L-2-15, RCEFL-W-15, RFT87-T-15, RH52L-C-15, RX8HD-5-15
KE-2	Honos faállományú jellegtelen és degradált erdők	Iregszemcse	0,03	056/3a		

Kezelési egység kódja	Kezelési egység megnevezése	Település	Területe (ha)	Érintett hrsz.-ok	Érintett erdőrészek	Érintett MEPAR blokkok*
KE-2	Honos faállományú jellegtelen és degradált erdők	Tab	59,61	010317/a, 010317/b, 010317/c, 010317/d, 010318/a, 010318/b, 010318/c, 010318/d, 010318/f, 010318/g, 010326, 010328/3, 010328/4, 010329	5/c, 5/d, 5/e, 5/ny 1, 5/ny 2, 5/p, 6/a, 6/b, 6/c, 6/d, 6/e, 6/f, 6/g, 6/h, 6/i, 6/j, 6/k, 6/l, 7/a, 7/b, 7/c, 7/d, 7/f, 7/g	RX8HD-5-15
KE-2	Honos faállományú jellegtelen és degradált erdők	Tengőd	404,41	010/, 011/a, 011/b, 011/c, 012/, 013/, 03/4, 033/1a, 033/1b, 033/1c, 033/1d, 033/1f, 033/1g, 033/1h, 033/1j, 033/1k, 033/1l, 033/1n, 033/1p, 033/1r, 033/2, 034/1, 034/2, 035/3b, 035/4a, 035/4b, 035/4c, 035/4d, 035/4f, 035/4g, 035/4h, 039/ 04/2a, 04/2b, 04/2c, 04/2d, 04/2f, 04/2l, 04/2m, 04/2n, 04/2p, 04/2r, 04/2s, 04/2t, 04/2v, 041/2, 041/3, 041/4a, 041/4b, 041/4c, 042/, 05/1, 05/2, 06/, 09/a, 09/c	1/a, 1/b, 1/c, 1/d, 1/ny, 10/a, 10/b, 10/c, 10/d, 10/e, 10/ny, 10/Út, 11/a, 11/b, 11/ny, 11/Út, 12/a, 12/b, 12/c, 12/e, 12/f, 12/g, 12/Út 1, 12/Út 2, 13/b, 13/c, 13/d, 13/e, 13/f, 13/g, 13/ny, 14/a, 14/b, 14/c, 14/d, 14/ny, 15/c, 15/d, 15/e, 15/f, 15/j, 15/k, 15/m, 15/ny, 16/a, 16/b, 16/c, 16/d, 16/e, 16/f, 16/g, 16/ny, 16/ti, 16/Út, 17/a, 17/b, 17/c, 17/e, 17/ny, 17/vf, 18/a, 18/b, 18/c, 18/d, 18/ny, 19/a, 19/b, 19/c, 19/d, 19/e, 19/f, 19/ny, 19/vf, 2/a, 2/b, 2/c, 2/d, 2/Út, 20/a, 20/b, 20/d, 20/e, 20/f, 21/ny, 22/ny, 3/a, 3/b, 3/c, 3/d, 3/ny, 3/Út, 34/a, 34/b, 34/c, 34/e, 4/a, 4/b, 4/d, 4/e, 4/f, 4/g, 4/h, 4/i, 4/ny, 5/a, 5/b, 5/c, 5/d, 6/a, 6/b, 6/c, 6/ny, 7/b, 7/d, 7/e, 7/f, 7/g, 7/h, 7/i, 7/j, 7/k, 7/l, 7/m, 7/n, 7/ny, 7/p, 7/Út 1, 7/Út 2, 8/a, 8/b, 8/c, 8/d, 8/e, 8/f, 8/ny, 8/Út, 9/a, 9/b, 9/c, 9/d, 9/e, 9/f, 9/h, 9/i, 9/j, 9/ny, 9/Út	R82NL-M-15, R83VL-V-15, R8Y2L-X-15, RA08L-7-15, RA9VL-5-15, RAT8L-2-15, RCEFL-W-15, RFT87-T-15, RH52L-C-15, RWYRA-2-15, RX8HD-5-15

Kezelési egység kódja	Kezelési egység megnevezése	Település	Területe (ha)	Érintett hrsz.-ok	Érintett erdőrészek	Érintett MEPAR blokkok*
KE-3	Tájidegen faállományú erdők	Iregszemcse	0,06	056/3a		RH52L-C-15
KE-3	Tájidegen faállományú erdők	Tab	33,11	010317/c, 010317/d, 010318/a, 010318/b, 010318/c, 010318/d, 010318/f, 010318/g, 010326, 010328/1, 010328/2, 010328/3, 010328/4, 010329	5/a, 5/b, 5/c, 5/d, 5/e, 5/i, 5/j, 5/l, 5/n, 5/ny 1, 5/ny 2, 5/o, 5/p, 6/a, 6/b, 6/c, 6/d, 6/e, 6/f, 6/g, 6/h, 6/i, 6/j, 6/k, 6/l, 7/a, 7/c	RX8HD-5-15
KE-3	Tájidegen faállományú erdők	Tengőd	254,09	010/, 011/a, 011/b, 011/c, 012/, 013/, 03/4, 033/1a, 033/1f, 033/1g, 033/1h, 033/1j, 033/1k, 033/1l, 033/1m, 033/1n, 033/1r, 033/2, 034/1, 034/2, 035/3a, 035/3b, 035/4a, 035/4b, 035/4c, 035/4d, 035/4f, 035/4g, 035/4h, 039/, 04/2b, 04/2c, 04/2d, 04/2f, 04/2m, 04/2n, 04/2r, 04/2v, 040/ 041/2, 041/3, 041/4a, 041/4b, 041/4c, 042/, 044/1, 05/1, 05/2, 06/, 07/, 09/a, 09/b, 09/c, 04/2a, 04/2f, 04/2l	1/Út, 10/a, 10/c, 10/d, 10/e, 10/ny, 10/Út, 11/a, 11/b, 11/Út, 12/a, 12/b, 12/c, 12/d, 12/e, 12/f, 12/Út 2, 13/a, 13/b, 13/c, 13/f, 13/g, 13/ny, 13/Út, 14/b, 14/c, 14/d, 14/ny, 15/b, 15/c, 15/d, 15/e, 15/f, 15/j, 15/k, 15/m, 15/ny, 16/a, 16/b, 16/c, 16/d, 16/e, 16/f, 16/g, 16/ny, 16/ti, 16/Út, 17/a, 17/d, 17/e, 17/ny, 18/a, 18/b, 18/c, 18/d, 18/ny, 19/a, 19/b, 19/d, 19/e, 19/f, 19/ny, 19/vf, 2/a, 2/b, 2/c, 2/d, 2/Út, 20/a, 20/d, 20/e, 21/ny, 22/ny, 3/a, 3/b, 3/c, 3/d, 3/ny, 3/Út, 34/a, 34/b, 34/c, 34/d, 34/e, 4/a, 4/b, 4/d, 4/e, 4/f, 4/g, 4/h, 4/i, 5/a, 5/b, 5/c, 5/d, 6/a, 6/b, 6/ny, 7/a, 7/b, 7/c, 7/d, 7/e, 7/f, 7/g, 7/h, 7/i, 7/j, 7/k, 7/n, 7/ny, 7/o, 7/p, 7/Út 1, 8/a, 8/b, 8/c, 8/d, 8/e, 8/f, 8/g, 8/ny, 8/Út, 9/a, 9/b, 9/c, 9/d, 9/e, 9/f, 9/g, 9/i, 9/j, 9/ny, 9/Út	R82NL-M-15, R83VL-V-15, R8Y2L-X-15, RA08L-7-15, RA9VL-5-15, RAT8L-2-15, RCEFL-W-15, RFT87-T-15, RH52L-C-15, RWYRA-2-15, RX8HD-5-15

Kezelési egység kódja	Kezelési egység megnevezése	Település	Területe (ha)	Érintett hrsz.-ok	Érintett erdőrészek	Érintett MEPAR blokkok*
KE-4	Másodlagos, cserjésedő fátlan területek	Tab	1,62	010328/3, 010328/4, 010329	5/c, 5/e, 5/ny 1, 5/ny 2	RX8HD-5-15
KE-5	Szántóföldek	Tengőd	2,62	04/2f, 04/2v, 041/4a, 041/4b, 041/4c	12/e, 16/a, 16/ny, 16/ti, 17/vf, 19/b, 19/c, 19/d, 19/vf	RAT8L-2-15, RCEFL-W-15, RH52L-C-15, R82NL-M-15, R83VL-V-15, R8Y2L-X-15, RA9VL-5-15, RAT8L-2-15, RCEFL-W-15
KE-6	Mesterséges felszínek, épített környezet, roncsterületek	Tengőd	7,01	010/, 011/a, 013/, 033/1a, 033/1d, 033/1f, 033/1g, 033/1h, 033/2, 034/1, 034/2, 04/1, 04/2r, 04/2v, 041/2, 041/4a, 041/4b, 041/4c, 06/, 09/a	1/c, 1/Út, 11/a, 11/Út, 12/g, 12/Út 1, 12/Út 2, 16/e, 16/f, 16/Út, 17/a, 17/b, 17/vf, 2/a, 3/d, 3/ny, 4/h, 4/i, 4/ny, 4/Út, 7/l, 7/m, 7/Út 2, 8/a, 8/ny, 8/Út	

*Az azonosítók évenként változnak, így a táblázat csak tájékoztató jellegű. A Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR) legfrissebb adatai a <https://www.mepar.hu/> honlapon érhetők el.

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület a Dékány-hegy (HUDD20039) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, így alapvetően a 275/2004. (X.8.) Kormányrendelet az irányadó a lehetőségek és kötelezettségek tekintetében.

A tervezési terület teljes egésze része az Országos Ökológiai Hálózathoz. (ld. 1.6. fejezet).

A tervezési terület több mint 95%-a állami tulajdonú (vagyonkezelő: SEFAG Zrt.), a magánterületek és az önkormányzati tulajdonú területek aránya kicsi.

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fent összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

Bevezetés

Az Európai Unió mezőgazdasági támogatási rendszere, a közös agrárpolitika (KAP) két pilléren nyugszik: az első pillér (KAP I.) a közvetlen támogatásokat és a piaci intézkedéseket finanszírozza, teljes egészében az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) terhére. A második pillér (KAP II.) az unió vidékfejlesztési politikáját szolgálja, melyet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) regionális vagy nemzeti források társfinanszírozásával működtet.

A Natura 2000 területen gazdálkodók a KAP I. pillér támogatásain túlmenően részesedhetnek a KAP II. pillér forrásaiból is, melyeket a 2014-2020 közötti időszakra Magyarországon a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 tartalmaz. A betartandó előírásokat a 2015-2018 között folyamatosan megjelentetett pályázati felhívások foglalják magukba. A 2007-2013 közötti időszakban igénybe vehető támogatások egy részének felhasználása még nem zárult le, az ezekről szóló jogcímrendeletek továbbra is hatályban maradnak mindaddig, amíg történik belőlük kifizetés – ez elsősorban az erdős támogatások esetében fordulhat elő.

A 2014-2020 közötti időszak végéhez közeledve – hasonlóan a 2007-2013 közötti időszak végéhez – átmeneti szabályokat terjesztett elő az Európai Bizottság. Ennek értelmében a 2021. évre egy átmeneti időszakot hirdettek meg, amelyben a KAP II. pillért érintően többek között a terület- és állatlétszám alapú vidékfejlesztési támogatásokat – amelyek jellemzően több éves kötelezettségvállalásúak – meghosszabbíthatja a tagállam. Az átmeneti évben várhatóan a KAP I. pillér alá tartozó közvetlen támogatások is elérhetőek lesznek a jelenlegi feltételek mellett. Az átmeneti szabályok miatt az új tervezési ciklus előre láthatóan 2022-től indul, és 2027-ig tart.

A 2014-2020 között elérhető agrártámogatásokról aktualizált összefoglalás található az állami természetvédelem honlapján:

http://termeszetvedelem.hu/_user/browser/File/N2k_fennterv/3_%20mell%C3%A9klet_aktualizalt_041219.pdf

Továbbá a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 jelenleg elérhető pályázati felhívásai megtekinthetők az alábbi linken: <https://www.palyazat.gov.hu/doc/4523>

A jelenlegi támogatási időszakban a Vidékfejlesztési Program keretében számos olyan intézkedés elérhető, ahol a Natura 2000 területeken gazdálkodók támogatási forrásokhoz juthatnak vagy előnyt élvezhetnek a pontozási rendszerekben.

Legfontosabbak ezek közül a kompenzációs jellegű kifizetések, melyek a gyepterületek és magánerdők esetében érhetők el. A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati szabályok betartása azonban független attól, hogy a gazdálkodó igényelte-e a támogatást vagy sem. Az adminisztratív eszközök tekintetében a Natura 2000 területekre járó kompenzáció ráépül az egyéb elérhető támogatásokra, a gazdálkodók a Natura 2000 intézkedés mellett jogosultak többek között az egységes területalapú támogatásra (SAPS) is.

Az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrészlet területén felmerülő költségek és jövedelemkiesés ellentételezése céljából a magánkézben lévő, Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető, melynek összege az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően változik.

Az önkéntesen vállalt előírások elsősorban az agrár-környezetgazdálkodás, ökológiai gazdálkodás és az erdészet, erdő-környezetvédelem, természetmegőrzés témakörébe integrálódnak.

Az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) kifizetési rendszer olyan önkéntes alapon működő program, amelyben résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében többlet tevékenységek elvégzését vállalják gazdálkodásuk során. Amennyiben a gazdálkodó az adott Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybevételére jogosult, úgy a gyepterületeket érintő AKG tematikus előíráscsoportok esetén a támogatási összeg a kompenzációs támogatás összegével csökkentésre kerül.

Egyes esetekben az erdőkre lehívható támogatások szektortól függetlenül is igénybe vehetők (pl. természeti katasztrófa (vízkár, szélkár, tűzkár) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, másodlagos erdőkárok megelőzésére, illetve erdőszerkezet átalakításához), más esetben az állami és önkormányzati szektor kizárásra került.

Támogatás vehető még igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának

fennmaradását szolgálják, és ezáltal növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez (az erdő esetében az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházásokhoz nyújtott támogatás, a mezőgazdasági területek esetében az élőhelyfejlesztési és vízvédelmi célú nem termelő beruházások).

A II. pillérből (Vidékfejlesztési támogatások) a területen elsősorban az alábbiaknak lehet relevanciájuk:

1.) Kötelező földhasználati előírások ellenértékeként igényelhető kompenzációs jellegű kifizetések - csak igénylés esetén járnak a következő jogcímen:

– A 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet alapján földhasználati előírások vannak hatályban a Natura 2000 területek gyepeire vonatkozóan, ezért a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz területalapú, kompenzációs támogatás vehető igénybe: VP4-12.1.1-16 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések

– A Natura 2000 irányelveket érvényre juttató jogszabályok végrehajtásával érintett, az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrészlet területén felmerülő költségek és jövedelemkiesés ellentételezése céljából a magánkézben levő, Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető, mely az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függ: VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések.

2.) Önkéntesen vállalt előírások nyomán igényelhető mező- és erdőgazdálkodási támogatások közül a következők voltak elérhetők a területen a tervezési időszakban (az állami szereplők kivételével):

VP5- 8.5.1.-16 - Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Jelenleg a Natura 2000 gye- és erdőterületekre vonatkozóan létezik kompenzációs kifizetés, azonban egyéb, természetvédelmi szempontból fontos élőhelyekre (pl. vizes élőhelyek) kidolgozott földhasználati előírás, illetve ez alapján kompenzációs kifizetés nincs hatályban. A jelenlegi támogatási rendszer arra ösztönzi a területhasználót, hogy még a gazdálkodásra amúgy alkalmatlan, de magas természetességi értékű területeken is rendszeres és szükségtelen beavatkozásokat végezzen; nem teszi érdekeltté a gazdálkodókat a háborítatlan, gazdaságilag nem hasznosított területek megőrzésében. Ez a helyzet úgy javítható, ha agrártámogatás lesz igényelhető a nem művelt területekre, azaz nemcsak a kivett művelési ágú területekre, hanem a művelés alatt álló területek egyes részterületeire is.

Az erdőterületek vonatkozásában a jelenlegi támogatási rendszer szinte kizárólag magán erdőgazdálkodók számára érhető el. Ennek következtében a területen legnagyobb arányban előforduló állami tulajdonú erdőkben a Natura 2000 elvárásokkal összhangban levő természetvédelmi célok érvényesítéséhez szükséges rendszeres anyagi támogatás nem érhető

el, csak pályázati úton szereshető eseti támogatás. Szükséges lenne ezért olyan támogatási konstrukciókat is kidolgozni, amelyek az állami erdők valóban természetvédelmi szemléletű kezelését is lehetővé teszik. A magánerdők esetében a kompenzáció akkor lehetne eredményes, ha mértéke a pusztán gazdasági szempontú hasznosításból származó nyereséggel összevethető lenne, valamint ha a jogosultság feltételrendszere a jelenleginél pontosabban, területspecifikusan lenne meghatározva.

3.3.2. Pályázatok

A tervezési területre vonatkozóan nincs tudomásunk tervezett, vagy jelenleg futó pályázatról.

3.3.3. Egyéb

A tervezési területre vonatkozóan egyéb javaslat nem merült fel.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

A célcsoportok elérésére alkalmas kommunikációs elemeket a tervezési munkához és a kommunikáció céljaihoz igazodva választottuk ki. A kiválasztott célcsoportok elérése érdekében az érintett államigazgatási szervek, önkormányzatok és hatóságok hivatali kapun keresztül, a tulajdonosok, gazdálkodók, területhasználók, gazdálkodói érdekképviselői szervek, civil szervezetek postai úton és/vagy e-mailben kaptak értesítést az egyeztetéssel kapcsolatban. A dokumentációt nyilvánosan hozzáférhetővé tettük a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság (továbbiakban: DDNPI) honlapján elektronikus formában, valamint kifüggesztésre került az érintett önkormányzatok hirdetőtábláján és a DDNPI központi épületének hirdetőtábláján is.

A terület legnagyobb vagyongazdálkodójával és gazdálkodójával (SEFAG Zrt.) előzetes egyeztetést is tartottunk. Az előzetes egyeztetés eredményeit a nyilvános egyeztetés megkezdése előtt beépítettük a tervbe.

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Weboldal feltöltése aktuális információkkal és az egyeztetési dokumentumokkal. A terv készítése során folyamatosan kerültek fel az elkészülő anyagok a <http://ddnp.nemzetipark.gov.hu/natura-2000-fenntartasi-tervek> webcímre.

Az egyeztetési dokumentum feltöltésének időpontja: 2019. nov. 3.

Érintettek tájékoztatása levélben, postai úton vagy e-mailben történő megkereséssel: a következő fejezetben felsorolt 13 db címzett számára 2019. nov. 5-én tájékoztatót küldtünk, melyben szerepelt az elkészült anyag internetes elérhetősége is.

Önkormányzati közzététellel is hozzáférhetővé tettük az egyeztetési dokumentációt és az egyeztető tárgyalásra szóló meghívót. A nyomtatott dokumentum a postai úton történt tájékoztatással egyidejűleg kifüggesztésre került az érintett önkormányzatok (Tab, Tengőd) és a DDNPI hirdetőtábláján.

Előzetes egyeztetést kezdeményeztünk a terület legnagyobb vagyongazdálkodójával és gazdálkodójával (SEFAG Zrt.).

Tekintettel a viszonylag kisszámú érdekeltre és a hasonló adottságú területek terveinek egyeztetésén szerzett tapasztalatokra, a várhatóan alacsony érdeklődés miatt egyeztető fórum megrendezésére nem került sor.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Felhasznált kommunikációs eszköz	Érintett célcsoport	Kommunikáció címzettje	Időpont	Levelek, e-mailek, résztvevők száma
írásbeli tájékoztatás	gazdálkodók, tulajdonosok, vagyongazdálkodók	SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt. Tengődi Diana Vadásztársaság Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	2019. 11. 05.	13 db
	érintett hatóságok	Somogy Megyei Kormányhivatal Kaposvári Járási Hivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Természetvédelmi Osztály Somogy Megyei Kormányhivatal Kaposvári Járási Hivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Földművelésügyi Osztály Somogy Megyei Kormányhivatal Kaposvári Járási Hivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Erdészeti Osztály Baranya Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Vas Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság		
	önkormányzatok	Tab Város Önkormányzata Tengőd Község Önkormányzata		
	érdekképviselők	Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Somogy Megyei Igazgatóság		
	civil szervezetek	Somogy Természetvédelmi Szervezet Dél-Balaton Természetvédelmi Egyesület		
helyben szokásos hirdetmény útján való közzététel	helyi érdekeltek és érdeklődők	Helyi érdekeltek és érdeklődők	2019. 11. 05.	3 db
közzététel honlapon	minden érdekelt és érdeklődő	minden érdekelt és érdeklődő	2019. 11. 03.	-

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Három szervezettől érkezett észrevétel: a SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt.-től az előzetes egyeztetés során, a Somogy Megyei Kormányhivatal Kaposvári Járási Hivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Természetvédelmi Osztályától, valamint a Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóságtól (érdemi észrevétel csak az erdészettől érkezett). Az Önkormányzatok a Natura 2000 fenntartási terv helyben szokásos módon történt közzétételéről tájékoztatták a DDNPI-t, de a tervvel kapcsolatban észrevételt nem tettek. A fenntartási tervre vonatkozó pontosítások és javaslatok beépítésre kerültek a tervbe.

Véleményadó érintett szervezet/személy	Időpont	Vélemény	Vélemény kezelése, indoklás
SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt.	2019. 09. 06.	Javasolja az akác állományok fenntartásának támogatását ott, ahol ezt a termőhely indokolja és természetesebb élőhelyet nem veszélyeztet. Javasolja a folyamatos erdőborításra, és a vágásos gazdálkodás mellőzésére irányuló javaslatok mérlegelését.	A természetvédelmi célokkal nem ellentétes javaslatokat beépítettük a tervbe.
Somogy Megyei Kormányhivatal Kaposvári Járási Hivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Természetvédelmi Osztály	2019. 12. 16.	Nem tett észrevételt.	
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	2019. 11. 14.	Nem tett észrevételt.	

AGRÁRMINISZTERIUM

Nyilatkozat

A HUDD20039 Dékány-hegy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve megfelel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetési területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 4. §. (4) bekezdésben foglalt tartalmi és formai követelményeknek. A Natura 2000 fenntartási tervet a Natura 2000 fenntartási tervek Szakmai Bizottsága elfogadta.

A HUDD20039 Dékány-hegy Natura 2000 területre vonatkozó fenntartási tervet, az agrárminiszter megbízásából, jóváhagyta:

Balczó Bertalan

természetvédelemért felelős helyettes államtitkár

Budapest, 2021. január 21.